

JAKUB

ZPRAVODAJ PŘÍBRAMSKÉ FARNOSTI SV. JAKUBA

nákl. na tištěné číslo 7 Kč

AQ

XXVII. ročník, 24. 12. 2019

VÁNOČNÍ ZAMYŠLENÍ

Rozmohl se nám tady takový nešvar. Je-li totiž řeč o vánočních svátcích, jsou z kazatelen řady kostelů i z úst mnohých z nás metány hromy a blesky na adresu postupující vánoční komercializace. Prý se ztrácí jejich duchovní rozměr a je nahrazován konzumem, komercí a kýčovitým pozlátkem.

Pokud se snad obáváte, že i já se na následujících řádcích budu této linie držet a mravokárně hřímat, tak vás mohu ujistit, že nebudu.

Jednak proto, že se to v tuto chvíli a při této příležitosti opravdu, ale opravdu nehodí, a druhak si myslím, že přiměřená troška toho konzumu a mírného kýče k Vánocům tak trochu patří, protože to tak čas-to chceme.

Přiznejme si, že se v tento čas možná docela rádi probíjíme „položilými“ davy v nákupních centrech, abychom mohli své blízké obdarovat a udělat jim tak radost.

Maminky a babičky pak urputně ostošest pečou metráky cukroví, aby sklidily za jeho kvalitu nadšený obdiv celé rodiny.

A chlapi, aby při tom všem shonu doma nepřekáželi, najednou cítí naléhavou potřebu ještě před Vánoci setkat se, nejlépe v útulné hospůdce, a přátelsky poklábosit pokud možno se všemi svými kamarády či kolegy a v této bohu-libé aktivitě se často dokážou vybičovat k opravdu mimořádným výkonům.

Konečně naši nejmenší pak nervózně stříhají metr a ve zjitřené fantazii se jim míhají všechny možné i nemožné dárky, které najisto očekávají pod vánočním stromčkem.

Myslím tedy, že i toto je nedílná součást našeho pojetí adventu i Vánoc.

Jsem ale přesvědčen, že nic z toho nemá šanci ubrat Vánocům jejich skutečný smysl a význam.

A krom toho, Vánoce jsou svátky nejen radostné a štědré, ale také shovívavé, laskavé a přející. Vánoce nám nikdy nebudou vyčítat, cože jsme to s nimi my, lidé, vlastně provedli.

A tak bych se moc přimlouval za to, abychom i my Vánocům oplatili stejnou mincí – láskou a přejícností. Prosím neberme jim jejich přívlastek křesťanské, vždyť ony přece křesťanské jsou.

Ponořme se nejen do bezpochyby příjemné vánoční romantiky, ale rovněž do jejich hluboké mystiky. Věru není čeho se bát. Bolet to nebude a jediné nebezpečí, které nám hrozí je, že nás ono krásné a hluboké vánoční tajemství kdesi v hloubi srdce citelně zasáhne. Ovšem teprve tehdy prožijeme svátky nejen radostné, ale také požehnané.

Tak tedy: požehnané, radostné a milostiplné vánoční svátky a vše dobré v roce 2020 nám všem.

P. Jan Primus

VÍTE TO?

Pravidelné bohoslužby

od 5. ledna 2019

(změna - prohozené začátky bohoslužeb ve Višňové a Suchodole)

Kostel sv. Jakuba Příbram:

- Neděle v 10.30 hod. (první neděle v měsíci pro děti) a v 18.00 hod.

- Úterý v 18.00 hod., středa v 8.00 hod., pátek v 8.00 hod.

Višňová: Neděle v 8.00 hod.

Suchodol: Neděle v 9.15 hod.

PROGRAM VÁNOČNÍCH SVÁTKŮ

- **úterý 24. prosince 2019** – Příbram – 15.00 hodin se zaměřením na děti; Suchodol 16.30 hodin, Višňová – 22.00 hodin, Příbram – půlnoční mše svatá
- **středa 25. prosince 2019** – **Boží hod vánoční** – mše svaté dle nedělního pořádku bez večerní bohoslužby (Suchodol 8.00, Višňová 9.15, Příbram 10.30)
- **čtvrtek 26. prosince 2019** – **sv. Štěpána** – mše svaté dle nedělního pořádku bez večerní mše svaté (Suchodol 8.00, Višňová 9.15, Příbram 10.30)
- **pátek 27. prosince 2019** – mše svatá nebude
- **neděle 29. prosinec 2019** – při mši svaté v 10.30 obnova manželských slibů (Suchodol 8.00, Višňová 9.15, Příbram 10.30, Příbram 18.00)
- **úterý 31. prosinec 2019** – mše svatá v 18.00 hodin s poděkováním za uplynulý rok

- **středa 1. ledna 2020** – mše svatě dle nedělního pořádku bez večerní mše svatě (Suchdol 8.00, Višňová 9.15, Příbram 10.30)

KONCERTY V KOSTELE SV. JAKUBA

- **26.12.2019 od 17.00** Vánoční koncert sboru **Codex Temporis**
- **Společenský večer** se bude konat v prostorách sokolovny dne **11. ledna 2020 od 19 hodin**

Aktuální informace naleznete na www.farapribram.cz

SVÁTOST BIŘMOVÁNÍ

Odkaz na tuto svátost najdeme v Písmu ve Skutcích apoštolů (Sk 2,1n) – jde o známý text, který se čte o Slavnosti seslání Ducha svatého. Další zmínka např. Sk 8,14n.

Svátost biřmování navazuje na křest, posiluje a zpečetuje křesťanský život započatý ve křtu. Kandidát biřmování musí být připraven vzít na sebe úkol Kristova učedníka ve společenství církve. Svátosti biřmování se také říká svátost křesťanské dospělosti – kandidáty biřmování tato svátost dokonaleji spojuje s církví a obdařuje je zvláštní silou Ducha svatého, proto jsou ještě více povinni šířit a bránit víru slovem i skutkem jako opravdoví Kristovi svědkové (LG 11).

Řádným udělovatelům této svátosti je biskup (protože historicky byla v západní církvi zdůrazňována úloha biskupa jako toho, kdo přijímá do církve), mimořádným udělovatelům pak kněz. Při vlastním obřadu nejprve biskup vztahuje ruce nad biřmovance a předepsanou modlitbou vyzývá vylíčení Ducha. Dále každého biřmovance pomaže biskup na čele křížem (je to olej smíšený s balzámem), vkládá ruku se slovy: „Přijmi pečeť daru Ducha svatého.“ Při udělení svátosti položí kmotr pravou ruku na rameno biřmovance. Stejně jako při křtu je i zde hlavním úkolem kmotra doprovázet a modlit se za svého kmotřence.

Svátost biřmování je druhou iniciační svátostí. Existují dvě možnosti, kdy křesťan přijímá během svého života svátost biřmování. Pokud se jedná o člověka, který přijímá svátost křtu jako dospělý, navazuje přijetí svátosti biřmování bezprostředně na svátost křtu a přijímá ji v pořadí jako druhou (to je teologicky správně). Pokud křesťan, který přijal křest jako dítě, chce přistoupit ke svátosti biřmování, tak ji přijímá (z pastoračních důvodů) až po mnoha letech jako v pořadí čtvrtou svátost jako svá-

tost křesťanské dospělosti. V období mezi křtem a biřmování totiž ještě přistupoval ke svaté zpovědi a k přijímání eucharistie. Stejně jako u svátosti křtu, tak i u této svátosti se budeme dále věnovat druhé možnosti, protože se s ní setkáme častěji.

V naší zemi stanovila biskupská konference minimální věkovou hranici pro přijetí svátosti biřmování na čtrnáct let. Také u svátosti biřmování jsou kromě vlastního přijetí svátosti důležité i předchozí příprava a následné žití svátosti - mystagogie. V rámci přípravy se kandidáti obvykle připravují během pravidelných setkání po dobu odpovídající školnímu roku. U nás ve farnosti se schází biřmovanci jedenkrát za čtrnáct dnů. Svátost biřmování je možné přijmout buď ve farnosti (mělo by to být slavení celé farnosti; nejde jen o to, že do farnosti přijíždí biskup, ale ti farníci, kteří svátost biřmování přijali v minulosti, mají možnost si ji obnovit), anebo při slavení v katedrále (obvykle o svatodušní neděli), kde je možné prožít a zažít hlubší sounáležitost s církví (s celou diecézí). Zážitek z přijetí svátosti obvykle umocňuje mohutnost katedrály, setkání s biskupem, větší počet (většinou věkově blízkých) biřmovanců

a samozřejmě vlastní krása obřadu. Mystagogie znamená u této svátosti žití z darů Ducha svatého. Sv. Pavel používá místo daru pojem „ovoce Ducha Svatého“, kterými jsou láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání – srov. Gal 5,22-23. Dále mystagogie znamená pronikání do hlubšího duchovního života (modlitba, četba Písma), prohloubení života v církvi a postupné stávání se samostatným dospělým křesťanem.

Příště: Svátost eucharistie

Použitá literatura: ADAM Adolf: Liturgika; Dokumenty II. Vatikánského koncilu – Věroučná konstituce o církvi Lumen gentium (21. 11. 1964) (LG); Katechismus katolické církve; MÜLLER Gerhard Ludwig: Dogmatika pro studium i pastoraci; Směrnice pro udílení svátostí v Arcidiecézi pražské (17. 5. 2005); OPA-TRNÝ Aleš: Pastorce svátostí.

Petr Janoušek

DÁREK

Klenotník seděl u svého stolku a roztržitě hleděl na ulici výkladem malého elegantního obchodu, který mu patřil.

Před výkladem se zastavila holčička a přitiskla nos na sklo. Oči modré jako nebe se jí rozzářily, když

uviděla jeden z vystavených šperků. Rozhodně otevřela dveře a ukázala na nádherný tyrkysový náhrdelník. „Chci ho pro sestru jako dárek. Můžete mi ho pěkně zabalit?“ Klenotník se na svou zákaznici nevěřicně zadíval: „Kolik máš peněz?“

Děvčátko si bez zaváhání stouplou na špičky a vysypalo na pult plechovou pokladničku. Vypadlo z ní pár menších bankovek, hrst mincí, několik mušliček a kovových figurek.

„Bude to stačit?“ zeptala se hrdě. „Chtěla bych koupit dárek starší sestře. Co umřela maminka, se o nás stará ona a nikdy nemá ani chvilku pro sebe. Dneska má narozeniny a z tohoto dárku bude mít jistě velkou radost. Ten kámen má stejnou barvu jako její oči.“

Muž odešel do zadní části obchodu a za chvilku se vrátil s krásným červeně a zlatě zdobeným dárkovým papírem, do kterého pečlivě zabalil krabičku s náhrdelníkem.

„Tady ho máš,“ řekl holčičce. „A dej na něj pozor.“ Děvčátko hrdě vykročilo, jako by si neslo poklad.

Hodinu poté vešla do klenotnictví krásná dívka. Měla nádherné modré oči a vlasy barvy medu. Položila na pult před klenotníka balíček, který on předtím s takovou péčí připravoval.

„Ten náhrdelník byl koupený u vás?“

„Ano, slečno.“

„Kolik stál?“

„To je věc dohody mezi zákazníkem a mnou. Tato informace je důvěrná.“

„Ale moje sestra měla jen pár drobných! Nikdy by si takový náhrdelník nemohla dovolit koupit!“ Klenotník zvedl pouzdro s náhrdelníkem, zavřel ho, znovu pečlivě zabalil a podal dívce. „Vaše sestra ho zaplatila. Dala za něj víc, než by dal kdokoli jiný - dala všechno, co měla.“

Srovnej s podobestvím O chudé vdově (Mk 12. 41-44)

Přeji požehnané Vánoce vám všem. Jaroslava Populová*

MOKRÉ VÁNOCE

Vánoční vzpomínka členky naší farní rodiny

Byl Štědrý den, bylo mi asi 18 let a já jsem se nemohla dočkat. Nečekala jsem na Ježíška, ale na kamaráda, se kterým jsme si domluvili bruslení. Říkejme mu třeba Pepa.

Bydlela jsem na malém městě s velkým rybníkem a před Vánoci jsem potkala Pepu, který přijel domů na vánoční prázdniny. Ne-

budu zastírat, že jsem si slibovala od vánočních prázdnin něco víc a bruslení bylo první akcí.

Doma ale byla jednoznačná podmínka – napřed obalíš a připravíš rybí řízky a pak si jdi, kam chceš. Tak se také stalo a já odpoledne kráčela k rybníku. S bruslemi a kamarádem Pepou.

Na ledě byl malý sněhový poprašek, a tak jsme povídali a bruslili poměrně daleko od břehu. Jenomže pod sněhem nebyl led všude stejně silný, a tak se stalo, že se prolomil, nejprve pode mnou a ve vteřině i pod Pepou.

Snažila jsem se vzepřít na rukou, ale voda mi postupně naplnila oblečení i brusle a já neměla dost sil. Naštěstí Pepa byl chlapák, vyzdvihl mne nad led, já vylezla a pomohla z vody i kamarádovi.

Domů jsme došli celí zmrzlí, bylo hodně pod nulou a moje kalhoty stály v koupelně bez pomoci. Rodiče mi ani moc nenadávali, dostala jsem panáka slivovice a bylo dobře.

Trochu hůř dopadl kamarád, ztratil ve vodě doklady a doma dostal vynadáno.

O dva dny později jsme vše oslavili na taneční zábavě.

Tak takhle jsem bruslila o Vánocích téměř před 50 lety.

CESTOU DO PRÁCE

Poslední den před svátky, kdy jedu do práce. V Praze na Můstku v metru přestupuju na Áčko a jak tak rázuju podzemím, slyším zpovzdálí harmoniku. Bezdomovec sedí na zemi, před sebou má malý papírový kelímek na drobné a fouká do harmoniky. Po chvilce, než ujdou pár kroků, poznávám, co hraje. Populární píseň od Simona a Garfunkela – The Sound of silence (česky – Zvuk ticha). Je na něm vidět, že mu toho moc asi nezbylo. Třeba ani není křesťan, ale jeho víra ho přivedla sem. Věří, že sednout si a hrát v metru na harmoniku není zbytečné. Říkám si, že takhle nezní ticho, takhle zní modlitba, ve které se zrcadlí kus jeho života – jeho máma, táta, možná další lidi, kteří ho měli rádi a přáli mu, zpívali mu jako dítěti a s ním, když vyrůstal. A naučili ho mnoho věcí, i věřit, že v kelímku po čase najde na polívku a pivo. Jak tak sedím v soupravě metra, uvědomil jsem si, že do mého kelímku právě ten bezdomovec něco daroval. Ta jeho písnička se z toho kelímku stále ještě ozývá. Do ticha.

A tenhle zážitek, který trval jen chvilku, jako písnička, jsem s Vámi chtěl sdílet. Tedy, sedněte si na Vá-

noce někde na chvilku a vytáhněte své kelímky jako já. Věřím, že tam najdeme víc než zvuk ticha.

KULTURNÍ REVUE

„VÁNOCE DOSPĚLÝCH“ JANA SKÁCELA

Život básníka Jana Skácela nebyl jednoduchý. Narodil se v roce 1922 ve Vnorovech na Moravě. Jeho rodiče byli učitelé. Vystudoval brněnské gymnázium, které zakončil maturitou na začátku druhé světové války. V průběhu války byl pracovní nasazený v Rakousku. Po osvobození studoval na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Následně působil jako redaktor, v letech 1963-1969 byl úspěšným šéfredaktorem kulturní revue *Host do domu*. *Host do domu* byl v roce 1969 zakázán a taktéž dílo Jana Skácela mělo být vymazáno z paměti Čechů.

Od té doby tvořil v osamělosti a jeho básnické sbírky se šířily pouze samizdatem. Teprve v osmdesátých letech mohly vyjít některé jeho texty, které byly tehdejším režimem posouzené jako „nezávadné“.

Jan Skácel zemřel bohužel těsně před sametovou revolucí 7. listopadu 1989. Jeho manželkou byla Božena

Skácelová, která ho přežila o mnoho let (zemřela v roce 2008). Děti neměli.

Jeho básnická tvorba byla jedinečná. Vychází často z moravské lidové poezie a objevují se v ní mnohdy výjevy z přírody. Ve svých verších se snaží hledat pravdu, smysl bytí, jeho poezie má hloubku, kterou lze jen těžko vyjádřit jakýmkoli opisem. Tato poezie má v sobě mnohé z toho, co v životě prožíváme, co nás trápí, z čeho se radujeme, o čem sníme...

Mnozí z nás zřejmě známe jeho poezii zhudebněnou Jiřím Pavlicou v podání Hradišťanu- například *Vteřina v lednu*, *Modlitba za vodu*, *Naděje s bukovými křídly* a další.

Mezi Skácelovy známější básnické sbírky patří např. *Co zbylo z anděla* (1960), *Smuténka* (1965), *Metličky* (1968), *Naděje s bukovými křídly* (1983) nebo *A znovu láska* (vyšla posmrtně v roce 1991).

Z poslední jmenované Skácelovy sbírky je i báseň „Vánoce dospělých“. Tato báseň nemá tak radostnou atmosféru, jak bychom možná od tohoto tématu očekávali. Je zde patrné, že pochází z poslední básnickovy sbírky, z prožitků postupně stárnoucího muže, který má hloubku vhledu, jež je prodchnuta jistou tesknotou, vzpomínkou na dětství, vnímáním plynutí času...

Začtème se tedy do jeho veršů, které možná nejsou „klasickou“ vánoční básni se zjevným popisem betlémských událostí, ale které vnímají Vánoce „uvnitř“ našeho srdce s tím, co nám život přináší...

L.Křížová

JAN SKÁCEL VÁNOCE DOSPĚLÝCH

*Radostí dětí ohřejí si ruce
budou se usmívat a říkat
jsou tady Vánoce
a bílou nití zaobroubí mráz
to roztřepeně
co se v nich obnosilo za tak dlouhá léta*

*A budou trošku veselí
a trošku smutní
a trošku pobavení sami sebou
a ticho roztáhne svých deset prstů
před jejich tváře
a zamrzne do opuštěných ulic*

*A teplá ramena stromečků
vtlačí se do oken až bezdětní
půjdou si po večeri na procházku
a budou se držet za ruce
a budou si dětmi
a každý z těch dvou
bude se snažit být ten dospělejší
pečovat o toho druhého
protože venku je kluzko
a uvnitř Vánoce*

PŮVOD VÁNOČNÍCH OBYČEJŮ

Vánoce jsou nemladšími svátky připomínající průběh Kristova života. V Římě se poprvé slavily až v roce 336 (některé prameny uvádějí rok 365). Svůj původ mají v keltských oslavách zimního slunovratu, které představovaly vítězství boha Slunce nad Zimou, zrození nového života a pokoření smrti. Z doby Keltů pochází například víra ve zlaté prasátko, jmelí, pečení vánočního cukroví a prorokování života a smrti pomocí rozkrojeného jablka. Také zvyk zdobení stromečků je z těchto dávných dob. Při oslavách zimního slunovratu kráslili Keltové zelené stromy symbolizující věčný život nejrůznějšími ozdobami, ovocem a ořechy. V českých krajích zdomácněl tento obyčej až v 19. století. Mnohem starší je tradice stavění Betléma, za kterou vděčíme sv. Františku z Assisi, který na začátku 13. století poprvé živě zpodobnil narození Ježíše Krista. První kostelní jesličky ve střední Evropě byly postaveny v roce 1560 v jezuitském kostele sv. Klimenta na Starém Městě pražském.

Od Božího hodů až po Křest Páně
Štědrý den, který se v západní církvi označuje jako vigilie (předvečer slavnosti), je posledním adventním svát-

kem. Věřící o tomto dni dodržují přísný půst a přinášejí tak oběť Bohu. Je to způsob jejich poděkování za narození božského syna, Ježíše Krista. Kdysi se o Štědrém dni dodržoval zvyk obdarovávání žebráků a chudých. Od 19. století se nedílnou součástí oslav staly i dárky pro děti. I když tedy svátky vánoční začínají až v den Narození Páně (25. prosince), mnozí z nás kladou daleko větší důraz na oslavy 24. prosince než na Boží hod vánoční. O přesném dni, měsíci a roku, kdy se narodil Ježíš, se už od počátku křesťanství vedly spory. Dokonce se předpokládá, že je datum jeho narození, uváděné v církevním kalendáři, pravděpodobně vypočítáno mylně. Ať tak či onak, den Narození páně (Boží hod vánoční) je prvním a nejdůležitějším vánočním svátkem. Na něj navazuje osm dalších významných dnů. Svatý Štěpán (26. 12.) je spojen především s koledou. Kdysi se totiž věřilo, že může pomoci ovlivnit osud. Postupem času tyto zvyky vymizely a koledování se stalo zábavou pro děti, ale i skrytou žebrotou dospělých koledníků. Sv. Jan Evangelista (27. 12.) je dnem lásky a porozumění. Střídá ho den dětí - svátek Mláďátek (28. 12.). Následuje sv. Silvestr (31. 12.), Obřezání Páně (1. 1.) a Tři králové (6. 1.). Od roku 1960 uzavírá seznam vánoč-

ních svátků Křest Páně o první neděli po svátku Tři králů.

Pramen: Valpurga Vavřinová - Malá encyklopedie Vánoc

Dodala Jarka P*

NEJEN PRO DĚTI

„Už jsi napsal Ježíškovi?“ nebo „Co si přeješ pod stromeček?“, tak zní asi nejčastější otázka na děti několik týdnů a dní před Vánoci. Děti ještě celkem rychle vymyslí několik věcí, které by rády měly, třeba proto, že je viděly u svých kamarádů nebo v nějakém katalogu z hračkářství. Pro dospělé už je to zpravidla otázka složitější. Víme totiž, že to, co bychom si opravdu přáli, si za peníze stejně koupit nemůžeme. Ty pravé dary opravdu a jen dostáváme a stejně tak je můžeme dávat – dobré slovo, úsměv, pomoc, návštěvu, modlitbu za druhého, přátelství, laskavý čin... Zdrojem je dobrá vůle, schopnost mít rád a vidět druhého s jeho potřebami. Připravila jsem pro Vás luštění s otázkou – Co by si přál Ježíš k Vánocům? Odpověď naleznete vyluštěním křížovky. Přeji všem čtenářům radostné, pokojné vánoční svátky a ať Vám zní v uších: „Pokoj všem lidem dobré vůle!“

Markéta

CO SI PŘEJE K NAROZENINÁM JEŽÍŠ?

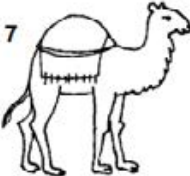
Všichni se těšíme, až se rozsvítí vánoční stromek a my pod ním najdeme dárky. Napadlo vás někdy zamyslet se nad tím, jaký dárek by si přál ten, jehož narozeniny slavíme? Když správně pojmenuješ předměty a dopíšeš slova do příslušných okének tabulky, dozvíš se to z tajenky.

 6

Tajenka:

	1								
2									
	3								
	4								
5									
	6								
7									
	8								
	9								
10									
	11								
	12								
	13								

 3

 7

 11

 10

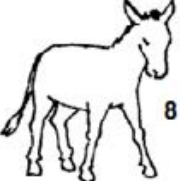
 12

 2

 1

 5

 9

 8

 4

 13

převzato z DKC Brno